Hz. Peygamber'in Güvenirliliği ve Ona Güvenmemenin İtikâdî Sonuçları

Hamd Allah'a mahsustur. Salat ve selam, güvenilir ve seçilmiş efendimiz Hz. Muhammed, onun Ehl-i beyti, sahabesi ve kıyamete dek kendisine tabi olanların üzerine olsun.

Son zamanlarda Kur'an-ı Kerim ile ilgili bir takım iddialar ileri sürülmektedir. Bu konuda kafa karışıklığının yaşandığı görülmekte ve bize birtakım sorular yöneltilmektedir. Bundan ötürü konuya dair birkaç önemli noktayı açıklama noktasında kendimizi sorumlu hissediyoruz. Bu açıklamanın asıl amacı, doğrudan bir şahıs veya grup değil; Kur'an ve nübüvvetle ilgili bazı hakikatleri izhar etmektir. Bilindiği gibi bu tartışmanın gündemde yer almasının nedeni, bir akademisyenin Kur'an'ın mahiyetine dair yaptığı bir takım iddialardır. Onun Kur'an'ın mahiyeti ile ilgili yaptığı konuşmanın önemli bir kısmını dinledim ve bazı yazılarına da vakıf oldum. Bu iddiaları esas alarak Kur'an'ın mahiyetine dair böyle bir yaklaşımın; Hz. Muhammed'in doğruluğu ve güvenirliliğini, Kur'an'ın kutsallığını, Allah'ın ulûhiyyet konumunu ve son olarak da bir bütün olarak İslam'ı adeta ortadan kaldırdığını aklî ve naklî delillerle ortaya koyacağız. Söz konusu akademisyen, konuya dair konuşmasında Kalem Suresinde yer alan;

وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِين (١٠) هَمَّازٍ مَّشَّاءٍ بِنَمِيمٍ (١١) مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ (١٢) عُتُلٍّ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ (١٣)

ayetlerini okuduktan sonra bu ayetlerle alay edercesine "Bu söz Allah'a ait olabilir mi?" demektedir. Dolayısıyla söz konusu şahıs, bu ayetlerin Allah'ın sözü olmadığını ve onların Hz. Peygamber'in ilaveleri olduğunu düşünmektedir. Konuya dair diğer yazı ve konuşmalarında ise başta savaş içerikli ayetler olmak üzere birçok ayet hakkında da benzer bir yaklaşımı sergilemektedir. Nitekim bütün bu konularda Kur'an lafızlarının Hz. Peygamber'e (sallallâhü aleyhi ve sellem) ait olduğunu; kendi düşüncesini, muhatapların durumlarını veya yaşadığı çağın gereklerini; feveran, kızgınlık, nefret, hoşlanma ve rıza gibi hâlet-i ruhiyesine göre kendisine nazil olan vahiyde tasarrufta bulunduğunu öne sürmektedir.

Söz konusu akademisyenin ileri sürdüğü düşüncenin hülasası bundan ibarettir. Bu düşüncenin nihai ve odak noktası ise Hz. Peygamber'in (sallallâhü aleyhi ve sellem) Allah Teâlâ adına bir takım sözleri uydurmuş olmasıdır.

Konuya dair hususları ele almadan önce belirtmemiz gerekir ki, bu kişiyi doğrudan tanımadığımız gibi onun şahsını da hedef almamaktayız. Ancak ilmi ve dini sorumluluğumuzun bir gereği olarak onun ileri sürdüğü Hz. Muhammed'in Kur'an'ın vahyinde tasarrufta bulunup ona ilavelerde bulunduğuna ve Kur'an lafzının kendisine ait

olduğuna dair iddialarını ele almak zorundayız. Yine bu korkunç iddiada gerek bu akademisyene gerekse ondan etkilenen kişilere ilmi bir uyarı olması için bu görüşe ve onun dini sonuçlarına değineceğiz. İmdi konuya kısaca değinerek bu iddianın yol açtığı en önemli inanç problemlerini birkaç madde halinde açıklayacağız:

1. Diğer dinler gibi İslam'ın da en temel ekseni, risalet ile resuldur/peygamberdir. Bir peygamberin risâletinin temel dayanağı ise onun güvenirliliğidir. Bu yüzden Yüce Allah'ın, gerek kendi vahiy ve risaletinde gerekse peygamberin O'nun adına insanlara aktardığı bilgilerde emin olması için peygamber olacak kişinin O'nun nezdinde ve ilminde güvenilir olması gerekir. Bununla beraber peygamberin insanlar nezdinde de güvenilir olması gerekir ki gönül rahatlığıyla ona iman edip tabi olsunlar. Yüce Allah bu konuda; **"Allah, peygamberlik görevini kime vereceğini hakkıyla bilendir"**[1] buyurmaktadır. Şayet Hz. Peygamber (sallallâhü aleyhi ve sellem), Yüce Allah'a bir takım iftiralar atsaydı Yüce Allah, bizzat tehditte bulunduğu gibi onu kıskıvrak yakalar ve şah damarını kesiverirdi. Ayrıca sağlıklı bir zihin yapısı ve sağlam bir fıtrata sahip olanlar, peygamberlik iddiasında bulunan kişinin tek bir yalanını veya ihanetini tespit etmiş olsalardı onun Allah'ın elçisi olduğuna dair güvenlerini kaybederler ve onu yalancı peygamberlerden sayıp yanına bile yaklaşmazlardı. Dolayısıyla risâletin doğası, insanların iman etmeme ve peygambere tabi olmama noktalarında bir bahaneye mahal vermeyecek şekilde peygamberlerin güvenilir, sadık, en üstün ahlak ve niteliklere sahip olmalarını gerektirmektedir. Nitekim Yüce Allah bu konuda şöyle buyurmaktadır: **"Müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak peygamberler gönderdik ki, gönderildikten sonra insanların Allah'a karşı hiç bir bahaneleri olmasın",**[2] **"De ki:** (Allah ve peygamberlere iman konusunda) **kimseye hiçbir mazeret bırakmayacak hüccet Allah'ındır. Allah dileseydi elbette hepinizi doğru yola iletirdi".**[3]

2. Bu iddiayı ileri süren akademisyenin sözlerine bakılacak olursa Hz. Peygamber, ilâhî vahiy konusunda güvenilir olmadığı gibi Yüce Allah'a izafe ettiği şeylerde de kendine itimat edilemez. İşte onun asıl; ilmî, dinî ve aklî çıkmazları da bu noktadadır. Bu ifadelere göre söz konusu zat, Hz. Peygamber'in güvenirliliği ve doğruluğuna inanmamaktadır. Binaenaleyh Hz. Muhammed'in risâletinin en temel dayanakları olan güvenirlilik ve doğruluk yok olmaktadır. Bu dayanaklar ortadan kalktıktan sonra ilkin onun risaleti, bilahare aslî ve fer'î ilkeleri ile birlikte İslam dininin tamamı mevsukiyetini kaybedecektir.

---

[1] En'âm, 124.
[2] Nisâ, 165.
[3] En'âm, 149.

3. Hz. Muhammed'in güvenirliliği ve doğruluğu yok olunca onun Yüce Allah'tan haber vererek naklettiği her habere duyulan itimat ortadan kalkacağından Kur'an'ı Azim'in kutsallığına ve onun Allah'ın kelamı oluşuna dair güven de yok olacaktır. Buna göre Kur'an'ın Allah'ın kelamı olma ihtimali ile birlikte iki ihtimal daha söz konusu olacaktır.

Birincisi; bu akademisyenin sözünden anlaşıldığı gibi Kur'an'ın bir kısmının Allah'ın sözü, diğer bir kısmının da Hz. Peygamber'in sözü olmasıdır. Bu durumda hiç kimse her iki sözü birbirlerinden ayıracak aklî ve naklî araçları haiz olmadığından Kur'an'ın tamamı nazarı itibardan düşecektir. İkincisi ise Kur'an'ın tamamının Hz. Peygamber'in sözü olup, onu Allah'a iftira etmiş olmasıdır. Bunların her birisinin ihtimal dâhilinde olduğu kabul edildiğinde Kur'an'ın Allah kelamı olma konusundaki güven de ortadan kalkacaktır.

4. Söz konusu şahıs, Hz. Muhammed'in Allah Teâlâ'nın peygamberi olduğuna ve yalancı peygamber olmadığına inandığına göre onun bu görüşüne binaen Yüce Allah'la ilgili şu sorular gündeme gelmektedir: Yüce Allah, Hz. Muhammed'in kendisine iftira edeceğini önceden biliyor muydu? Yoksa bilmiyor muydu? Eğer biliyorduysa neden kendisine iftira edecek birisini peygamber olarak göndermiştir? Cahil olması imkânsız olduğu halde varsayalım ki Allah, Hz. Peygamber'in kendisine iftira edeceğini önceden bilmiyordu. Peki, daha sonra bunu gördükten sonra neden bu iftiraya engel olmamış ve onu kıskıvrak yakalayıp şah damarını koparmamıştır. Oysa Allah şöyle buyurmuştur; **Eğer** (Peygamber) **bize isnat ederek bazı sözler uydurmuş olsaydı mutlaka onu kudretimizle yakalardık. Sonra da onun şah damarını mutlaka keserdik ve sizden hiç kimse buna mani olamazdı".**[4] Yoksa Yüce Allah, onun kendisine iftira edeceğini bildiği halde onu elçi olarak göndererek kendisine torpil yaptığı gibi daha sonra da sözünden vazgeçerek ona torpil mi yapmıştır? Yoksa bu ayet, Hz. Muhammed'in Allah'a iftira ettiği ve O'nun sesini çıkarmadığı ayetlerden midir?

5. Söz konusu şahıs, Kur'an'ın manasının Yüce Allah'tan lafzının ise Hz. Peygamber tarafından oluşturulduğu anlamına gelen ifadeleri kendi görüşleriyle de çelişmektedir. Zira onun verdiği örnekler ve yaptığı değerlendirmeler bu ifadelerle hiçbir şekilde uyumlu değildir. Nitekim verdiği örnekler, yaptığı yorum ve değerlendirmelerden anlaşıldığına göre Kur'an'ın bir kısmı hem lafız hem de manasıyla birlikte Hz. Peygamber tarafından oluşturulmuş ve Yüce Allah'a iftira edilmiştir.

6. Suyûtî ve Zerkeşî başta olmak üzere bazı âlimler tarafından nakledilen Kur'an'ın manasının Yüce Allah'tan, lafzının ise Hz. Peygamber'den olduğu görüşünün tam olarak

[4] Hakka, 44-47.

kime ait olduğu bilinmediğinden hiç kimse bu görüşün sahibinin ismini açıklamamıştır. Bu yüzden Zerkânî *Menâhilü'l-'irfân* adlı eserinde bunun salt aklî bir ihtimal olduğunu ifade etmektedir. İmam Matûrîdî ise, tefsirinde belli bir şahsın ismini vermeden bu görüşü, birçok konuda İslam akidesinin dışında yer alan bazı Bâtınîlere izafe etmektedir.

Matûrîdîliğin otorite isimlerinden Nesefî, akîde ile ilgili risalesinde Bâtıniler hakkında şöyle demektedir: "Naslar, zahirlerine hamledilir. Zahir ifadeleri yerine Bâtınilerin ileri sürdükleri anlamlara hamletmek ise ilhâd ve küfürdür". Hatta Bâtıniler bile bu akademisyenin iddia ettiği ve Hz. Muhammed'in Allah'a iftira attığı anlamına gelecek şekilde böyle bir yaklaşımı benimsememiştir. Faraza onların bu iddiayı dillendirdiklerini kabul etsek de onlar, "Hz. Muhammed, kendisine vahyedilen manaları olduğu gibi ifade etmiş ve bu manalara uygun lafızlar oluşturmuştur" demişlerdir. Onların "Kur'an'ın manası Yüce Allah'tan, lafzı ise Hz. Peygamber'dendir" sözlerinin anlamı da budur. Dolayısıyla bu akademisyen tarafından dile getirilen görüşünün bir benzeri, birçok konuda İslam dışı kabul edilen Bâtıniler tarafından bile savunulmadığını ifade etmek gerekir.

7. Bu zat, Arapçayı güzel anlamış olsa ve Kalem suresinde yer alan "**Yemin edip duran, aşağılık, daima kusur arayıp kınayan…"**[5] ayetlerin Yüce Allah'tan olduğuna inansaydı, Kur'an lafzının ilahi maksatla tam uyuşsa dahi Hz. Peygamber tarafından oluşturulduğunu ileri süremezdi. Çünkü bu ayetlerden hemen sonra gelen; **" إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الأَوَّلِينَ/Kendisine ayetlerimiz tilavet edildiğinde: "Eskilerin masalları" der"**[6] ayeti, Kur'an lafızlarının Hz. Peygamber'den değil de Yüce Allah'tan olduğuna açıkça delalet etmektedir. Zira bütün Arapça sözlüklerin vurguladığı gibi **tilâvet,** kıraat ifadesi gibi dil ve lafızla ile ilgili bir husustur. Dolayısıyla burada Yüce Allah; ayetleri, tilavet edilen şeylerden saymış ve kendisine izafe etmiştir. Kuşkusuz tilavet edilen şeyler Kur'an'ın manaları değil onun lafızlarıdır. Böylece Yüce Allah, sadece Kur'an'ın manalarının değil onun lafızlarının da kendisine ait olduğunu ifade etmiştir. Esasen Kur'an-ı Kerim'de, ayetler hakkında tilavet ifadesi - yukarıda zikredilen ayetin dışında da - çokça geçmektedir. Dolayısıyla bu ifadeyi içeren her bir ayet Kur'an'ın lafzının Allah'a ait olduğuna birer delildir.

Ayrıca Kur'an'ın, manasıyla birlikte lafzının da Yüce Allah'tan olduğunu açıkça ifade eden çok sayıda ayet-i kerime vardır. O ayetlerden ikisi şöyledir: **"Akledesiniz diye biz Kitabı Arapça indirdik."**[7] **"Hâ-mîm, açıklayan kitaba yemin olsun ki şüphesiz biz onu**

---

[5] Kalem, 10-12.
[6] Kalem, 15.
[7] Yusuf, 2.

Arapça bir Kur'an kıldık."[8] Bu ayet-i kerimelerden birincisi; henüz Hz. Peygamber'e ulaşmadan Kur'an'ın Arapça indirildiğine, ikincisi ise Kur'an lafzını Arapça kılan kişinin bizzat Yüce Allah olduğuna delalet etmektedir.

8. Söz konusu şahıs, savunduğu bu görüşle söz konusu ayetlerin hemen devamında yer alan ve kendisi hakkında; **"Ona ayetlerimiz okunduğunda onların öncekilerin uydurması olduğunu"** söyleyen kişi ile benzer bir pozisyona düştüğünü kendisine hatırlatmak gerekir. Zira ikisi de ayetlerin Muhammedin uydurması olduğunu iddia etmektedirler

9. Diğer önemli bir husus da bu konunun Mutezile ile ilişkisinin olup olmadığıdır. Belirtmek gerekir ki, Mutezilî âlimler "Kur'an lafızları mahlûktur" dediklerinde Yüce Allah'ın onları yarattığını kastetmişlerdir. Bu anlamda onlar, Kur'an'ın icazının da onun Allah tarafından olmasının bir sonucu olduğunu ifade etmişlerdir. İslam tarihi boyunca bilinen hiçbir Mutezilî âlim, hatta her hangi bir Müslüman "*Kur'an lafızları Hz. Peygamber tarafından oluşturulmuştur*" dememiştir. Mutezilenin savunduğu görüş ise zat-sıfat bağlamında ileri sürülen tamamen teolojik bir konu olup Hz. Muhammed'in güvenirlilik ve doğruluğuna asla bir halel getirmemektedir. Bu yüzden söz konusu akademisyenin savunduğu görüşün, Mutezile ile uzaktan yakından bir ilgisi bulunmamaktadır.

10. Söyleyeni belli olmayan ve Kur'an'ın manasının Yüce Allah'tan lafzının ise Hz. Peygamber'den olduğu iddiasını dillendirenlerin bu sözü, naslara ve icmaya aykırı olmakla beraber Hz. Peygamber'in emanet ve sıdkına herhangi bir halel getirmeyeceği gibi tam tersine onu doğrulamaktadır. Zira bu iddiada bulunanlar; Resul'un, kendisine vahyolunan şeyleri olması gerektiği gibi insanlara aktardığını söylemektedirler.

11. Bu şahsın, Kur'an lafzının Hz. Muhammed'den (sallallahü aleyhi ve sellem) sadır olduğu iddiası, kafasındaki Kur'an'la ilgili bazı problemlerin sonucudur. Söz konusu şahıs, kafasındaki bu problemleri çözmek adına kendisinden önce hiç bir Müslümanın söylemediği ve İslam'ı kökünden yok edecek olan bu iddialara başvurmuştur. Oysa ulema bu konuları daha önce tahlil etmiş, akıl ve nakle uygun bir şekilde çözmüşlerdir. Konuyu akıl ve nakle muhalif olarak çözmeye çalışan bu şahsın durumu, "Denizde yüzüp derede boğulma" misalidir. Neticede ilmî konuları çözmen yolunun bu olmadığını nasihat babından kendisine hatırlatmak isteriz.

---

[8] Zuhruf, 1-3.

12. Söz konusu Akademisyenin savaşla ilgili ayetlerin içeriğinden hoşlanmadığı için onların Hz. Peygamber tarafından oluşturulduğu iddiası ile ilgili olarak şunu söylemek gerekir; Yüce Allah, Hz. Peygamber'i bütün insanlık için uyarıcı ve müjdeleyici olarak göndermiş, bütün insanların kendisine iman edip İslam'a tabi olmalarını farz kılmıştır. Dolayısıyla Hz. Peygamber'in ve ona tabi olanların asıl misyonu bu dini neşretmektir. Her akıl sahibinin bildiği gibi Hz. Peygamber ve müminler, hakkıyla cihat etmiş olmasalardı İslam'ın yeryüzüne yayılması mümkün değildi. Tarihi bir gerçeklik olarak da Hz. Peygamber'in kendi hayatında evrensel ilkeler ve savaş hukukuna uygun bir şekilde gerçekleştirmiş olduğu savaşlar sayesinde olmasaydı, bu din yeryüzüne yayılmazdı. Hatta İslam'ın Medine'nin dışına çıkması dahi imkânsız hale gelecek, farklı düşman gruplarının saldırısına uğrayacak Medine'de yok edilecek ve tarihte bir anı olarak yerini alacaktı.

Bütün bunların ötesinde evrensel ilkelere uygun cihadın bereketi olmasaydı, bu şahsın bir parçası olduğu Türk Milleti İslam'la müşerref olmayacak, ya Şaman ya da Hristiyan vs. olarak kalacaktı. Yüce Allah'a inanan bir tefsir hocası olarak acaba bu duruma razı olur muydu?

13. Hz. Muhammed'in risâletine ve Kur'an'a inandığını ileri süren bu şahıs ve onun gibi düşünenlerin Yunus suresindeki şu ayetlere bir göz atmalarının yeterli olacağı kanaatindeyiz: **"Kendilerine ayetlerimiz açıkça okunup anlatılınca bize geleceklerine inanmayanlar, "Bundan başka bir Kur'an getir veya bunu değiştir" dediler. Onlara şöyle de: "Onu kendiliğimden değiştirmeye hak ve yetkim yoktur, ben ancak bana vahyedilene uyuyorum. Eğer Rabbime itaatsizlik edersem şüphesiz dehşetli bir günün azabından korkarım." Yine de ki: "Allah (öyle) dileseydi ne ben onu size okuyabilirdim ne de siz onu anlayabilirdiniz; o** (Kur'an) **gelmeden aranızda uzun bir süre yaşadım, siz aklınızı kullanıp düşünmez misiniz?" Allah'a yalan uyduran veya ayetlerini inkâr edenden daha zalim kim alabilir. Şüphesiz ki mücrimler iflah olmazlar."**[9]

Kur'an, inkâr eden kâfirlerin inadını şöyle haber vermektedir: Hz. Peygamber, onların batıl inançlarını kötüleyen ve ilahlarına söven ayetleri okuduğunda onlar, ya bu kötüleme ve sövmeyi içermeyen başka bir Kur'an'ı getir ya da bunu değiştir diyorlardı. Bunun üzerine Allah, Hz. Peygamber'e; "**De ki: "Onu kendiliğimden değiştirmem benim için olacak şey değildir"**[10] Yani ben bunu yapamam ve böyle bir yetkim de yoktur. Ben sadece Allah'tan tebliğ eden O'nun memur bir kulu ve resulüyüm ve "**Ben ancak bana vahyolunana uyarım.**

[9] Yunus, 15-17.
[10] Yunus, 15.

Eğer Rabbime isyan edecek olursam, elbette büyük bir günün azabından korkarım.”[11] Yani bu kitap benden sadır olmamış ve onun durumu da bana tevdi edilmemiştir ki, yeni bir Kur’an’ı getirebileyim veya onu kendiliğimden değiştirebileyim.

Daha sonra Yüce Allah, bunu temellendirmek amacıyla şöyle buyurmaktadır; **“De ki: "Eğer Allah dileseydi, ben size onu okumazdım, Allah da size onu bildirmezdi**.”[12] Yani Allah dilemiş olsaydı benim vasıtamla bu kitabı size bildirmezdi. Dolayısıyla Kur’an’ın durumu Allah’a aittir. Bana ait değil ki, benim için caiz olmayan ve kendime tevdi edilmeyen bir hususu bana öneriyorsunuz. Daha sonra Yüce Allah, akıllı birisinin bu konudaki yetkinin Hz. Peygamber’e ait olduğunu düşünmemesi ve böyle bir öneride bulunmaması gerektiğini en güçlü kanıtla açıklayarak şöyle buyurmaktadır: **“Ben sizin aranızda bundan** (Kur'ân'ın inişinden) **önce** (kırk yıllık) **bir ömür yaşadım. Hiç düşünmüyor musunuz?**”[13] Yani Kur’an nazil olmadan bi‘setten önce **(bundan önce)** kırk sene aranızda kaldım. Benim dürüstlük ve güvenirliğimi ve bana sadık ve emin lakabını verdiğinizi, okuma ve yazma bilmeyen bir ümmi olduğumu bilirsiniz. Dolayısıyla kendiliğimden gerek nazmı gerekse içerdiği akide, hüküm, ibadet, muamelat, üstün ahlak, geçmiş ile gelecekten haber verme ve diğer hususları nasıl getirebilirim. Rabbimden geldiği, durumu ona ait olduğu ve bu konuda hiçbir yetkim olmadığı halde nasıl tebdil edebilirim ki? “**Hiç düşünmüyor musunuz?”**[14] ki, kitabın benden sadır olmasının imkânsız olduğunu ve bunun ancak âlim ve habîr olan Allah’tan olduğunu ve benim gibi birinin onu değiştirmesinin caiz olmadığı gibi onun benzeri bir Kur’an’ı getirmesinin mümkün olmadığını idrak edebilesiniz.

Düşünenler için bu ayetler; Hz. Muhammed’in nübüvvet iddiasında sadık olduğunu ve Kur’an’ın Yüce Allah’tan geldiğini kesin bir şekilde ifade ettiği gibi Hz. Muhammed’in tebliğ konusunda da emanet ve sıdk gibi hususlarla nitelenmesi için yeterlidir.

14. Son olarak şunu diyoruz; bu akademisyenin görüşü gerek vahyin tebliğ edilmesi gerekse tebliğ edilen vahyin doğruluğu konusunda Hz. Muhammed’in emanet vasfını ihlal etmektedir. Binaenaleyh bu söylem, risaletin sıhhatini ortadan kaldırmakta onun Allah’tan haber verdiği her şey konusunda güvenilmez olduğunu ifade etmekte, Kur’an’ın kutsallığı ve ona duyulan güveni yok etmekte, Yüce Allah hakkındaki sahih inancın kökünü kazımakta ve İslam dinini bütün asli ve fer’i ilkeleri ile birlikte iptal etmektedir. Dolayısıyla bu görüşü ileri

[11] Yunus, 15.
[12] Yunus, 16.
[13] Yunus, 16.
[14] Yunus, 16.

süren şahıstan bağımsız olarak vahye ve Hz. Peygamber’e dair bu söylem, herkesin üzerine ittifak edeceği gibi apaçık küfre yol açmaktadır.

Muhammed Salih EKİNCİ

15.12.2020-KONYA